

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра цивільно-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

Віталій СЕРЬОГІН
«29» *серпня* 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ

рівень вищої освіти - другий (магістерський)
галузь знань - 08 Право
спеціальність - 081 Право
освітня програма - Право
вид дисципліни - за вибором
факультет - юридичний

2024 / 2025 навчальний рік

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів права, спеціальності 081 - Право.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж» є підготовка професіоналів у галузі права, які володіють системою знань, знайомі з сучасними науковими досягненнями в галузі міжнародного комерційного арбітражу, можуть критично оцінювати та застосовувати на практиці теоретичні положення, зокрема доктринального та концептуального характеру, постулати та інноваційні методи, здатні до постійного навчання і самовдосконалення, здатні викладати дану дисципліну у вищій школі на високому методичному та професійному рівні, спираючись на найсучасніші техніки та методики освітнього процесу, брати участь у наукових дослідженнях, здатні займатися правотворчою, правозастосовною, експертно-консультаційною та організаційно-управлінською діяльністю, самостійно створювати якісний і конкурентоспроможний юридичний інтелектуальний продукт, розробляти і реалізовувати самостійно або на чолі групи проєкти юридичного характеру.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у студентів відповідних компетентностей.

ЗК-3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

СК-1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності;

СК-3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні;

СК-4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України;

СК-5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції;

СК-6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію;

СК-9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності;

СК-10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування;

СК-11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів;

СК-13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією;

СК-14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини;

СК-15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Вибіркова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
22 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
11 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	
87 год.	110 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
10 год.	10 год.

1.6. Студенти мають досягти наступних програмних результатів навчання:

ПРН-1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання;

ПРН-2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами;

ПРН-3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження;

ПРН-5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово;

ПРН-6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи;

ПРН-7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання;

ПРН-8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності;

ПРН-9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг;

ПРН-10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з

правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права;

ПРН-11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції;

ПРН-12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу;

ПРН-13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів;

ПРН-14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування;

ПРН-15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування;

ПРН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини;

ПРН-17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН 18. Визначати актуальну професійно-практичну чи професійно-наукову проблему, планувати і виконувати дослідження щодо її вирішення

3. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Міжнародний комерційний арбітраж як один зі способів альтернативного вирішення спорів

Тема 1. Загальна характеристика міжнародного комерційного арбітражу.

Міжнародні арбітражні суди як третейські суди, які розглядають спори в сфері міжнародних економічних відносин. Передумови виникнення і функціонування міжнародного комерційного арбітражу. Історія становлення і розвитку міжнародного комерційного арбітражу. Третейський суд у Стародавньому Римі. Третейський суд в середні віки. Третейський суд у XVIII-XIX століттях. Відмінність міжнародного комерційного арбітражу від арбітражу в міжнародному публічному праві. Значення, переваги та недоліки арбітражного способу розгляду спорів у галузі міжнародних економічних зв'язків. Види міжнародних арбітражних судів. Постійно діючі (інституційні) і ізольовані (ad-hoc) арбітражні суди, переваги та недоліки арбітражних судів кожного виду. Арбітражні суди загальної компетенції та арбітражні суди спеціальної компетенції, відкриті і закриті арбітражні суди. Прискорений арбітраж. Електронний арбітраж.

Тема 2. Правове регулювання діяльності міжнародних комерційних арбітражів.

Міжгалузевий характер правового регулювання діяльності міжнародних арбітражних судів. Міжнародно-правове регулювання діяльності міжнародних арбітражних судів. Розвиток міжнародного договірної механізму в цій галузі. Міжнародні договори з питань міжнародного комерційного арбітражу в рамках Ліги Націй. Основні діючі універсальні міжнародні договори з питань міжнародного арбітражного вирішення спорів. Загальна характеристика Нью-Йоркської конвенції про визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р., Європейської (Женевської) конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р., сфера застосування і учасників даних конвенцій. Вашингтонська конвенція про врегулювання інвестиційних спорів між державами та іноземними особами 1965 р. Регіональні конвенції з питань міжнародного арбітражу.

Діяльність міжнародних організацій з питань теоретичної розробки питань міжнародного арбітражу та уніфікації арбітражної процедури. Юридична природа, загальна характеристика і значення Типового закону ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж 1985 р. Правове регулювання міжнародного арбітражного розгляду спорів та діяльності арбітражних судів в національному законодавстві різних держав. Законодавство України про міжнародний комерційний арбітраж. Регламенти арбітражних судів, їх юридична природа та значення.

Тема 3. Міжнародний комерційний арбітраж в іноземних державах

Арбітраж у Франції. Загальна характеристика Міжнародного арбітражного суду при Міжнародній торгівій палаті в Парижі, його Регламентів, порядку розгляду спорів у даному постійно діючому арбітражному суді. Арбітраж у Федеративній Республіці Німеччина. загальні положення законодавства Федеративної Республіки Німеччина про міжнародний арбітраж. Арбітраж у Великобританії. Загальна характеристика законодавства Великобританії про міжнародний арбітраж і правил розгляду справ у Лондонському суді міжнародного арбітражу. Арбітраж у Швеції. Загальна характеристика законодавства Швеції про міжнародному арбітражі і правил розгляду справ в Арбітражному інституті Торгової палати м Стокгольма. Арбітраж в США. Законодавство США про арбітраж. Діяльність Американській арбітражній асоціації. Арбітраж в Австрії. Загальна характеристика законодавства Австрії про міжнародному арбітражі і правил розгляду справ у Віденському міжнародному арбітражному суді. Арбітраж у Східній Європі: Болгарія, Латвія, Литва, Польща, Сербія, Хорватія. Коротка характеристика законодавства про міжнародний комерційний арбітраж держав і діяльності деяких постійно діючих арбітражних судів. Компетенція Міжнародного Центру по врегулюванню інвестиційних спорів і правил розгляду ним суперечок. Компетенція Спортивного арбітражного суду в Лозанні і правила розгляду ним суперечок.

Тема 4. Принципи міжнародного комерційного арбітражу

Принципи як основні ідеї існування права. Принципи в МКА як сутність права. Головні риси принципів: універсальність; вища імперативність; загальна значимість. Принципи міжнародного комерційного арбітражу як важлива складова регулювання МКА. Роль принципів у системі позасудового врегулювання міжнародних приватно-правових спорів. Закріплення принципів МКА в Законі України «Про міжнародний комерційний арбітраж». Принципи діяльності міжнародного арбітражного суду та їх закріплення в міжнародно-правових документах, національному законодавстві різних держав і регламентах арбітражних судів. Принципи діяльності міжнародного арбітражного суду за законодавством України. Принцип свободи (автономії) волі сторін. Принцип рівності прав сторін. Принцип свободи вибору сторонами складу суду, застосовного права, процедури і мови арбітражного провадження. Принцип конфіденційності розгляду справ. Принцип сприяння закінченню спору за допомогою укладення сторонами мирової угоди. Принципи господарського процесу, застосовні до арбітражного розгляду: диспозитивність, змагальність, безпосередність.

Характеристика ключових принципів міжнародного комерційного арбітражу. Принцип конфіденційності. Принцип автономії волі сторін. Принцип законності. Принцип диспозитивності сторін. Принцип змагальності сторін. Принцип рівності сторін перед законом і судом. Принцип ефективності. Принцип обов'язковості судових рішень.

Тема 5. Арбітражна угода. Визначення компетенції арбітражних судів.

Арбітражна угода як різновид третейського договору (угоди). Юридична природа арбітражної угоди, арбітражного розгляду та арбітражного рішення. Договірна (класична та

сучасна), процесуальна (юрисдикційна), змішана і автономна теорії, теорія делегування. Арбітражна угода та її види. Арбітражне застереження і третейський запис. Автономність арбітражної угоди від договору, до якого вона відноситься. Форма арбітражної угоди. Зміст арбітражної угоди. Істотні умови арбітражної угоди. Альтернативні арбітражні угоди. Усунення неясності змісту арбітражної угоди. Застосування статті IV Європейської конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р. Дія арбітражної угоди по колу осіб. Дія арбітражної угоди при універсальному правонаступництві і при заміні сторони в зобов'язанні. Умови дійсності арбітражних угод. Визначення компетенції арбітражного суду. Заперечення проти компетенції арбітражного суду, порядок заяви та дозволи. Теорія «компетенції-компетенції» арбітражного суду і її втілення в міжнародних договорах і законодавстві різних держав. Встановлення компетенції міжнародного арбітражного суду міжнародним договором або національним законом. Оскарження рішень арбітражу з питання про свою компетенцію. Поняття компетенції міжнародного комерційного арбітражу. Принцип «компетенції-компетенції». Виключення юрисдикції державного суду. Судовий контроль за арбітражем.

Тема 6. Суб'єкти арбітражного процесу.

Класифікація суб'єктів арбітражного процесу. Склад арбітражного суду (арбітражний трибунал). Арбітри. Кількість арбітрів. Список арбітрів та його значення. Вимоги до арбітрів. Кваліфікація арбітрів. Громадянство арбітрів. Права та обов'язки арбітрів. Незалежність і неупередженість арбітрів. Розкриття інформації. Керівні принципи щодо конфлікту інтересів у міжнародному арбітражі 2004 р.: структура, зміст, значення, застосування. Праводієздатність сторін, добровільність волевиявлення сторін, допустимість спору в якості об'єкта арбітражного розгляду за національним законодавством. Право, яке застосовується при визначенні дійсності арбітражних угод. Типові арбітражні застереження, їх значення. «Патологічні» арбітражні застереження. Юридичні наслідки укладення арбітражних угод. Абсолютна і відносна некомпетентність державного суду за наявності арбітражної угоди. Процесуальні наслідки пред'явлення позову до державного суду України за наявності арбітражної угоди по ЦПК і ГПК України. Винагорода арбітрів. Відповідальність арбітрів. Відкриті та закриті списки арбітрів. Участь суддів державних судів в якості арбітрів в арбітражному розгляді. Порядок формування одноособового і колегіального складу арбітражного суду. Формування складу арбітражного суду ad-hoc. Заміщає призначення арбітрів. Відводи й самовідводи арбітрів: підстави, порядок заяви та дозволи. Сторони в міжнародному арбітражі, їх права та обов'язки. Процесуальна праводієздатність. Особливості процесуальної праводієздатності держав, державних органів, міжнародних організацій, юридичних осіб публічного права. Держава як суб'єкт арбітражної угоди. Державний імунітет і відмова від нього. Процесуальна співучасть і участь третіх осіб. Проблема «інтервенції» у міжнародному арбітражі. Представництво в міжнародному арбітражі. Учасники арбітражного процесу, що не мають зацікавленості у результаті справи (свідки, експерти, спеціалісти, перекладачі).

Арбітражні витрати. Поняття і види арбітражних витрат. Структура арбітражних витрат при розгляді справи постійно діючим міжнародним арбітражним судом і арбітражним судом ad-hoc. Гонорари арбітрів та адміністративні витрати. Обмеження арбітражних витрат. Арбітражні витрати за законодавством України. Реєстраційний збір. Арбітражний збір і витрати, пов'язані з розглядом справи, порядок їх обчислення і сплати. Зменшення розміру арбітражного збору. Розподіл арбітражних витрат між сторонами. Повернення арбітражного збору. Витрати на оплату юридичної допомоги, пов'язаної з розглядом справи в арбітражному суді.

РОЗДІЛ 2. ПРОВАДЖЕННЯ У МІЖНАРОДНОМУ КОМЕРЦІЙНОМУ АРБІТРАЖІ

Тема 7. Докази у міжнародному комерційному арбітражі.

Поняття доказів і доказів у міжнародному арбітражі. Належність та допустимість доказів. Правила збирання, дослідження та оцінки доказів. Тягар доказування. Засоби доказування в романо-германській та англо-американській системах права. Пояснення сторін і третіх осіб. Показання свідків, свідків-експертів. Порядок допиту свідків. Письмові і речові докази. Експертиза в арбітражному розгляді. Експерт, який притягається стороною, і експерт, який призначається складом арбітражного суду. Третейська експертиза. Коментарі ЮНСІТРАЛ з організації арбітражного розгляду 1996 р. про збирання, дослідження й оцінку доказів в арбітражному розгляді. Сприяння державних судів арбітражам в отриманні доказів: поняття, значення, форми і правове регулювання в різних державах.

Тема 8. Порушення та розгляд справи в міжнародному комерційному арбітражі.

Порушення справи у постійно діючих арбітражних судах і в арбітражних судах ad-hoc. Обмін змагальними паперами до порушення справи і його значення. Доарбітражний порядок врегулювання спору: поняття, форми, наслідки недотримання. Порушення справи в Міжнародному арбітражному суді при ТПП України. Реквізити позовної заяви. Виправлення недоліків позовної заяви. Зміна позову позивачем. Відповідь на позовну заяву, строки його подання і зміст. Засоби захисту відповідача проти позову. Заперечення проти позову. Порядок і строки пред'явлення та умови прийняття зустрічного позову. Підготовка справи до розгляду. Підготовче засідання. Питання, які вирішуються складом арбітражного судом у підготовчому засіданні. Усний і письмовий розгляд справи в арбітражному суді, їх відмінності. Підстави призначення усного та письмового розгляду. Усний розгляд справи (слухання). Порядок усного розгляду справи. Правові наслідки ненадання заперечень щодо позову доказів, неявки сторін у арбітражний розгляд. Дослідження доказів. Виступи учасників арбітражного розгляду. Відкладення і зупинення арбітражного розгляду. Закінчення арбітражного розгляду справи без винесення рішення та його процесуальні наслідки. Мирова угода. Рішення, постановлене арбітражним судом на підставі мирової угоди. Протокол арбітражного розгляду. Особливості арбітражного розгляду в арбітражному суді ad-hoc.

Тема 9. Рішення (award) і інші постанови міжнародного комерційного арбітражу.

Рішення арбітражного суду, його значення. Види рішень арбітражного суду. Остаточне рішення, проміжне рішення, часткове вирішення, рішення засноване на укладеній сторонами мировій угоді, рішення винесене за відсутності відповідача. Порядок винесення та оформлення рішення арбітражного суду. Вимоги, що пред'являються до вирішення арбітражного суду. Структура і зміст рішення арбітражного суду. Види постанов міжнародного арбітражного суду за законодавством України. Юридичні наслідки наявності рішення арбітражного суду при пред'явленні тотожного позову до державного суду. Визначення матеріального права, що підлягає застосуванню при винесенні рішення арбітражним судом. Встановлення змісту застосовного права. Зміст застосовного права як питання права і питання факту. Застосування арбітражним судом при винесенні рішення торгових звичаїв, звичаїв, норм «м'якого права». Застосування арбітражним судом при винесенні рішення сформованої судової та ділової практики, доктрини міжнародного приватного права. Способи та порядок виправлення недоліків рішення арбітражного суду. Виправлення і роз'яснення рішення. Додаткове рішення.

Тема 10. Оскарження рішень міжнародного комерційного арбітражу.

Остаточність рішення арбітражного суду як неприпустимість його апеляційного, касаційного і ревізійного оскарження і перегляду. Оскарження рішення арбітражного суду до державного суду. Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж 1985р. про оскарження рішення арбітражного суду до державного суду. Скасування (визнання недійсним) державним судом рішення арбітражного суду. Межі перевірки державними судами правильності арбітражних рішень в різних державах. Територіальна компетенція державних судів стосовно перевірки арбітражних рішень. Підстави скасування рішення міжнародного арбітражного (третейського) суду. Приватно-правові та публічно-правові підстави скасування рішення, їх зміст та особливості застосування.

Юридичні наслідки скасування державним судом рішення міжнародного арбітражного суду. Належне виконання рішення арбітражного суду як умова ефективності арбітражного способу розгляду та вирішення спорів. Надання державним судом виконавчої сили рішенням арбітражного суду. Виконання рішень національних та іноземних арбітражних судів. Проблема «національності» арбітражного рішення. Вимоги, що пред'являються до форми, змісту заяви про видачу виконавчого документа і прикладеним документам, наслідки їх недотримання. Порядок розгляду заяви. Заперечення боржника проти видачі виконавчого документа. Підстави відмови у видачі виконавчого документа. Приватно-правові та публічно-правові підстави скасування рішення, їх зміст та особливості застосування. Тягар доказування. Юридичні наслідки відмови у видачі виконавчого документа на виконання рішення міжнародного арбітражного (третейського) суду. Порядок виконання виконавчого документа, виданого на підставі рішення міжнародного арбітражного (третейського) суду. Видача загальними судами України виконавчих документів на підставі рішень третейських судів.

Тема 11. Визнання та виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу.

Поняття, значення та юридичні наслідки визнання іноземних арбітражних рішень (неспростовність, винятковість, незмінюваність). Визнання іноземних арбітражних рішень як умова приведення його у виконання. Основні положення Нью-Йоркської конвенції про визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р. Сфера її застосування. Вичерпний перелік підстав до відмови у визнанні та приведення у виконання іноземного арбітражного рішення по Нью-Йоркській конвенції про визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р. Приватно-правові та публічно-правові підстави відмови у визнанні та виконанні іноземного арбітражного рішення, їх зміст та особливості застосування. Тягар доказування. Визнання та виконання іноземних арбітражних рішень в державах Європи і в США. Поняття екзекватури.

Спрошене (сумарне) виробництво в компетентному суді держави, в якій запитується визнання і виконання іноземного арбітражного рішення, при розгляді відповідного клопотання зацікавленої особи, цілі і завдання такого виробництва. Межі перевірки компетентним судом держави, в якій запитується визнання і виконання іноземного арбітражного рішення, правильності такого рішення. Порядок визнання і виконання іноземних арбітражних рішень за законодавством України. Компетенція судів України на розгляд заяв про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень. Вимоги, що пред'являються до форми, змісту заяви про визнання і приведення у виконання іноземного арбітражного рішення і прикладеним документам, наслідки їх недотримання. Порядок розгляду заяви. Заперечення боржника проти визнання і приведення у виконання іноземного арбітражного рішення. Підстави відмови у визнанні та приведення у виконання іноземного

арбітражного рішення. Юридичні наслідки відмови у визнанні та приведення у виконання іноземного арбітражного рішення.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма навчання						заочна форма навчання					
	усьо го	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Міжнародний комерційний арбітраж як один зі способів альтернативного вирішення спорів												
Тема 1. Загальна характеристика міжнародного комерційного арбітражу.	10	2	1				7	14	2	2		10
Тема 2. Правове регулювання діяльності міжнародних комерційних арбітражів	11	2	1				8	10				10
Тема 3. Міжнародний комерційний арбітраж в іноземних державах	11	2	1				8	10				10
Тема 4. Принципи міжнародного комерційного арбітражу	11	2	1				8	12	2			10
Тема 5. Арбітражна угода. Визначення компетенції міжнародного комерційного арбітражу	11	2	1				8	10				10
Тема 6. Суб'єкти арбітражного процесу	11	2	1				8	10				10
Разом за розділом 1	65	12	6				47	66	4	2		60
Розділ 2. Проведення у міжнародному комерційному арбітражі												
Тема 7. Докази у міжнародному комерційному арбітражі	11	2	1				8	10				10
Тема 8. Порушення та розгляд справи в міжнародному комерційному арбітражі	11	2	1				8	10				10
Тема 9. Рішення (award) і інші постанови міжнародного комерційного арбітражу	11	2	1				8	10				10
Тема 10. Оскарження і виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу	11	2	1				8	14	2	2		10
Тема 11. Визнання та виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу	11	2	1				8	10				10
Разом за розділом 2	55	10	5			10	40	54	2	2		50
Усього годин	120	22	11			10	87	120	6	4		110

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальна характеристика міжнародного комерційного арбітражу. Принципи діяльності міжнародного арбітражного суду	1 (2)
2.	Правове регулювання діяльності міжнародних комерційних арбітражів	1
3.	Міжнародний комерційний арбітраж в іноземних державах	1
4.	Принципи міжнародного комерційного арбітражу	1
5.	Арбітражна угода. Визначення компетенції арбітражних судів	1
6.	Суб'єкти арбітражного процесу.	
7.	Докази у міжнародному комерційному арбітражі	1
8.	Порушення та розгляд справи в міжнародному комерційному арбітражі	1
9.	Рішення (award) і інші постанови міжнародного комерційного арбітражу	1
10.	Оскарження і виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу	1 (2)
11.	Визнання та виконання рішень МКА	1
	Разом	11 (4)

5. Завдання для самостійної роботи

№	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема: Загальна характеристика міжнародного комерційного арбітражу. Принципи діяльності міжнародного арбітражного суду. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	7
2.	Тема: Правове регулювання діяльності міжнародних комерційних арбітражів. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	8
3.	Тема: Міжнародний комерційний арбітраж в іноземних державах. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	8
4.	Тема: Принципи міжнародного комерційного арбітражу Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	8
5.	Тема: Арбітражна угода. Визначення компетенції арбітражних судів Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	8
6.	Тема: Суб'єкти арбітражного процесу Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	8
7.	Тема: Докази у міжнародному комерційному арбітражі. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	8

8.	Тема: Порушення та розгляд справи у міжнародному комерційному арбітражі. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести.	8
9.	Рішення (award) і інші постанови міжнародного комерційного арбітражу. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести.	8
10.	Тема: Оскарження і виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести.	8
11.	Тема: Визнання та виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести.	8
Разом		87

Завдання для самостійної роботи (заочна форма навчання)

№	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема: Загальна характеристика міжнародного комерційного арбітражу. Принципи діяльності міжнародного арбітражного суду. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести.	10
2.	Тема: Правове регулювання діяльності міжнародних комерційних арбітражів. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести.	10
3.	Тема: Міжнародний комерційний арбітраж в іноземних державах. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести.	10
4.	Тема: Принципи міжнародного комерційного арбітражу Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести.	10
5.	Тема: Арбітражна угода. Визначення компетенції арбітражних судів Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести.	10
6.	Тема: Суб'єкти арбітражного процесу Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести.	10
7.	Тема: Докази у міжнародному комерційному арбітражі. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести.	10
8.	Тема: Порушення та розгляд справи у міжнародному комерційному арбітражі.	10

	Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	
9.	Тема: Рішення (award) і інші постанови міжнародного комерційного арбітражу. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	10
10.	Тема: Оскарження і виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	10
11.	Визнання та виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	10
	Разом	110

6. Індивідуальні завдання

При написанні індивідуальної роботи слід керуватися наведеними нижче методичними вказівками.

Приступаючи до написання роботи, студент повинен розкрити максимально повністю зміст теоретичних питань, необхідно використовувати теоретичні розробки міжнародного приватного права й посилається на конкретні норми чинних міжнародних договорів та інших нормативно-правових актів.

Тема роботи має бути розгорнутою, змістовною, аргументованою.

Реферат має складатися із трьох частин: вступу, аналітичної частини та висновків. Обов'язковою вимогою до змісту реферату є наявність юридичного аналізу теми або аналізу правових відносин, які складаються стосовно відповідних об'єктів. Обсяг реферату повинен становити від 15 до 20 сторінок, текстовий редактор - Word, формат сторінки - А4 (297x210 мм), орієнтація - книжкова, поля - 25 мм, гарнітура - Time New Roman, кегель - 14, міжрядковий інтервал - 1,5.

Студент може обрати одну із представлених тем рефератів. Цитування у тексті виділяються лапками. Посилання у тексті оформлюються у квадратних дужках. Наприклад: [2, с. 56], де перше число означає порядковий номер у списку використаних джерел, друге - номер сторінки.

Теми рефератів

1. Арбітражна угода та компетенція міжнародного комерційного арбітражу
2. Відмежування постійно діючих міжнародних комерційних арбітражних судів від арбітражів ad hoc
3. Історія розвитку інституту міжнародного комерційного арбітражу
4. Визнання і виконання рішень міжнародного комерційного
5. Особливості організації арбітражу ad hoc, формування його складу та повноваження складу арбітражу ad hoc
6. Питання процедури і порядку утворення складу арбітражу
7. Особливості організації арбітражного процесу в МКАС при ТПП України
8. Права і обов'язки сторін в арбітражному процесі
9. Контроль міжнародного комерційного арбітражу з боку державного суду

10. Міжнародне законодавство, що регулює діяльність міжнародного комерційного арбітражу
11. Принципи міжнародного комерційного арбітражу
12. Арбітражні витрати та збори
13. Докази і доказування в міжнародному комерційному арбітражі
14. Правова природа міжнародного комерційного арбітражу
15. Рішення міжнародного комерційного арбітражу

7. Методи навчання

Застосовуються три групи методів навчання:

1. словесні – описове розкриття навчального матеріалу, пояснення сутності відповідного явища, поняття, процесу, інструктаж щодо особливостей застосування окремих норм, перевірка рівня самостійного опрацювання навчального матеріалу тощо;
2. наочні – демонстрація схем, таблиць, малюнків (за наявності);
3. практичні – формування вмінь і навичок оперування правовими категоріями, застосування правових норм та використання набутих знань при проведенні семінарських занять.

8. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу, оцінювання їх знань та умінь використовують поточний (опитування, контрольна робота) та підсумковий контроль (екзаменаційна робота).

Форми поточного контролю здобутків студентів за темами навчальної дисципліни становлять усні відповіді (виступ на практичному занятті, відповідь на колоквиумі, відповіді на питання за результатами самостійної підготовки згідно наданих тем, розв'язання практичних змодельованих завдань), формою контрольної роботи є написання письмових робіт (розгорнуті відповіді на питання, тестування тощо).

Поточний контроль передбачає також написання письмової контрольної роботи та підготовку індивідуального завдання з метою оцінювання знань і умінь, набутих під час вивчення тем відповідного розділу. Письмова контрольна робота може передбачати розгорнуті відповіді на відкритті питання, відповіді на тести, вирішення практичних завдань.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену на платформі дистанційного навчання. Екзаменаційне завдання може передбачати розгорнуті відповіді на питання, відповіді на тести, вирішення змодельованих завдань тощо.

Студента допускають до складання семестрового підсумкового контролю за умови набрання ним мінімум 10 балів. Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні екзамену з навчальної дисципліни, складає 40. Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

Перелік питань до екзамену

1. Міжнародні арбітражні суди як третейські суди, які розглядають спори в сфері міжнародних економічних відносин.
2. Передумови виникнення і функціонування міжнародного комерційного арбітражу.
3. Історія становлення і розвитку міжнародного комерційного арбітражу.

4. Третейський суд у Стародавньому Римі.
5. Третейський суд в середні віки. Третейський суд у XVIII-XIX століттях.
6. Відмінність міжнародного комерційного арбітражу від арбітражу в міжнародному публічному праві. Значення, переваги та недоліки арбітражного способу розгляду спорів у галузі міжнародних економічних зв'язків.
7. Види міжнародних арбітражних судів. Постійно діючі (інституційні) і ізольовані (ad-hoc) арбітражні суди, переваги та недоліки арбітражних судів кожного виду.
8. Арбітражні суди загальної компетенції та арбітражні суди спеціальної компетенції, відкриті і закриті арбітражні суди.
9. Прискорений арбітраж. Електронний арбітраж.
10. Міжгалузевий характер правового регулювання діяльності міжнародних арбітражних судів.
11. Міжнародно-правове регулювання діяльності міжнародних арбітражних судів.
12. Міжнародні договори з питань міжнародного комерційного арбітражу в рамках Ліги Націй.
13. Основні діючі універсальні міжнародні договори з питань міжнародного арбітражного вирішення спорів.
14. Загальна характеристика Нью-Йоркської конвенції про визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р., Європейської (Женевської) конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р., сфера застосування і учасників даних конвенцій. Вашингтонська конвенція про врегулювання інвестиційних спорів між державами та іноземними особами 1965 р.
15. Регіональні конвенції з питань міжнародного арбітражу.
16. Діяльність міжнародних організацій з питань теоретичної розробки питань міжнародного арбітражу та уніфікації арбітражної процедури.
17. Юридична природа, загальна характеристика і значення Типового закону ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж 1985 р.
18. Правове регулювання міжнародного арбітражного розгляду спорів та діяльності арбітражних судів в національному законодавстві різних держав.
19. Законодавство України про міжнародний комерційний арбітраж.
20. Регламенти арбітражних судів, їх юридична природа та значення.
21. Арбітраж у Франції. Загальна характеристика Міжнародного арбітражного суду при Міжнародній торговій палаті в Парижі, його Регламентів, порядку розгляду спорів у даному постійно діючому арбітражному суді.
22. Арбітраж у Федеративній Республіці Німеччина. загальні положення законодавства Федеративної Республіки Німеччина про міжнародний арбітраж.
23. Арбітраж у Великобританії. Загальна характеристика законодавства Великобританії про міжнародний арбітраж і правил розгляду справ у Лондонському суді міжнародного арбітражу.
24. Арбітраж у Швеції. Загальна характеристика законодавства Швеції про міжнародному арбітражі і правил розгляду справ в Арбітражному інституті Торгової палати м Стокгольма.
25. Арбітраж в США. Законодавство США про арбітраж. Діяльність Американської арбітражної асоціації.
26. Арбітраж в Австрії. Загальна характеристика законодавства Австрії про міжнародному арбітражі і правил розгляду справ у Віденському міжнародному арбітражному суді.
27. Арбітраж у Східній Європі: Болгарія, Латвія, Литва, Польща, Сербія, Хорватія.

28. Компетенція Міжнародного Центру по врегулюванню інвестиційних спорів і правил розгляду ним суперечок. Компетенція Спортивного арбітражного суду в Лозанні і правила розгляду ним суперечок.

29. Принципи як основні ідеї існування права. Принципи в МКА як сутність права. Головні риси принципів: універсальність; вища імперативність; загальна значимість. Принципи міжнародного комерційного арбітражу як важлива складова регулювання МКА.

30. Роль принципів у системі позасудового врегулювання міжнародних приватно-правових спорів.

31. Закріплення принципів МКА в Законі України «Про міжнародний комерційний арбітраж».

32. Принципи діяльності міжнародного арбітражного суду та їх закріплення в міжнародно-правових документах, національному законодавстві різних держав і регламентах арбітражних судів.

33. Принципи діяльності міжнародного арбітражного суду за законодавством України. Принцип свободи (автономії) волі сторін. Принцип рівності прав сторін. Принцип свободи вибору сторонами складу суду, застосовного права, процедури і мови арбітражного провадження.

34. Принцип конфіденційності розгляду справ. Принцип сприяння закінченню спору за допомогою укладення сторонами мирової угоди. Принципи господарського процесу, застосовні до арбітражного розгляду: диспозитивність, змагальність, безпосередність.

35. Арбітражна угода як різновид третейського договору (угоди). Юридична природа арбітражної угоди, арбітражного розгляду та арбітражного рішення.

36. Договірна (класична та сучасна), процесуальна (юрисдикційна), змішана і автономна теорії, теорія делегування.

37. Арбітражне застереження і третейський запис.

38. Автономність арбітражної угоди від договору, до якого вона відноситься.

39. Форма арбітражної угоди. Зміст арбітражної угоди. Істотні умови арбітражної угоди. Альтернативні арбітражні угоди.

40. Усунення неясності змісту арбітражної угоди.

41. Застосування статті IV Європейської конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р.

42. Дія арбітражної угоди по колу осіб. Дія арбітражної угоди при універсальному правонаступництві і при заміні сторони в зобов'язанні. Умови дійсності арбітражних угод.

43. Визначення компетенції арбітражного суду.

44. Заперечення проти компетенції арбітражного суду, порядок заяви та дозволи. Теорія «компетенції-компетенції» арбітражного суду і її втілення в міжнародних договорах і законодавстві різних держав.

45. Встановлення компетенції міжнародного арбітражного суду міжнародним договором або національним законом.

46. Оскарження рішень арбітражу з питання про свою компетенцію.

47. Поняття компетенції міжнародного комерційного арбітражу. Принцип «компетенції-компетенції».

48. Виключення юрисдикції державного суду. Судовий контроль за арбітражем.

49. Класифікація суб'єктів арбітражного процесу.

50. Склад арбітражного суду (арбітражний трибунал).

51. Арбітри. Кількість арбітрів. Список арбітрів та його значення.

52. Вимоги до арбітрів. Кваліфікація арбітрів. Громадянство арбітрів.

53. Права та обов'язки арбітрів. Незалежність і неупередженість арбітрів.

Розкриття інформації. Керівні принципи щодо конфлікту інтересів у міжнародному арбітражі 2004 р.: структура, зміст, значення, застосування.

54. Праводієдатність сторін, добровільність волевиявлення сторін, допустимість спору в якості об'єкта арбітражного розгляду за національним законодавством.

55. Право, яке застосовується при визначенні дійсності арбітражних угод.

56. Типові арбітражні застереження, їх значення.

57. «Патологічні» арбітражні застереження. Юридичні наслідки укладення арбітражних угод.

58. Абсолютна і відносна некомпетентність державного суду за наявності арбітражної угоди.

59. Процесуальні наслідки пред'явлення позову до державного суду України за наявності арбітражної угоди по ЦПК і ГПК України.

60. Винагорода арбітрів. Відповідальність арбітрів.

61. Участь суддів державних судів в якості арбітрів в арбітражному розгляді.

62. Порядок формування одноособового і колегіального складу арбітражного суду. Формування складу арбітражного суду ad-hoc.

63. Заміщає призначення арбітрів. Відводи й самовідводи арбітрів: підстави, порядок заяви та дозволи.

64. Сторони в міжнародному арбітражі, їх права та обов'язки.

65. Процесуальна праводієдатність. Особливості процесуальної праводієдатності держав, державних органів, міжнародних організацій, юридичних осіб публічного права.

66. Держава як суб'єкт арбітражної угоди. Державний імунітет і відмова від нього.

67. Процесуальна співучасть і участь третіх осіб.

68. Проблема «інтервенції» у міжнародному арбітражі. Представництво в міжнародному арбітражі.

69. Учасники арбітражного процесу, що не мають зацікавленості у результаті справи (свідки, експерти, спеціалісти, перекладачі).

70. Поняття і види арбітражних витрат. Структура арбітражних витрат при розгляді справи постійно діючим міжнародним арбітражним судом і арбітражним судом ad-hoc.

71. Гонорари арбітрів та адміністративні витрати. Обмеження арбітражних витрат.

72. Арбітражні витрати за законодавством України.

73. Реєстраційний збір. Арбітражний збір і витрати, пов'язані з розглядом справи, порядок їх обчислення і сплати. Зменшення розміру арбітражного збору.

74. Розподіл арбітражних витрат між сторонами. Повернення арбітражного збору. Витрати на оплату юридичної допомоги, пов'язаної з розглядом справи в арбітражному суді.

75. Поняття доказів і доказів у міжнародному арбітражі. Належність та допустимість доказів. Правила збирання, дослідження та оцінки доказів. Тягар доказування.

76. Засоби доказування в романо-германській та англо-американській системах права.

77. Пояснення сторін і третіх осіб. Показання свідків, свідків-експертів.

78. Порядок допиту свідків. Письмові і речові докази.

79. Експертиза в арбітражному розгляді. Експерт, який притягається стороною, і експерт, який призначається складом арбітражного суду. Третейська експертиза.

80. Коментарі ЮНСІТРАЛ з організації арбітражного розгляду 1996 р. про збирання, дослідження й оцінку доказів в арбітражному розгляді.

81. Сприяння державних судів арбітражам в отриманні доказів: поняття, значення, форми і правове регулювання в різних державах.

82. Порушення справи у постійно діючих арбітражних судах і в арбітражних судах

ad-hoc.

83. Обмін змагальними паперами до порушення справи і його значення. Доарбітражний порядок врегулювання спору: поняття, форми, наслідки недотримання.

84. Порушення справи в Міжнародному арбітражному суді при ТПП України. Реквізити позовної заяви. Виправлення недоліків позовної заяви. Зміна позову позивачем.

85. Відповідь на позовну заяву, строки його подання і зміст.

86. Засоби захисту відповідача проти позову.

87. Заперечення проти позову. Порядок і строки пред'явлення та умови прийняття зустрічного позову.

88. Питання, які вирішуються складом арбітражного судом у підготовчому засіданні.

89. Усний і письмовий розгляд справи в арбітражному суді, їх відмінності. Підстави призначення усного та письмового розгляду.

90. Порядок усного розгляду справи. Правові наслідки ненадання заперечень щодо позову доказів, неявки сторін у арбітражний розгляд.

91. Виступи учасників арбітражного розгляду. Відкладення і зупинення арбітражного розгляду.

92. Закінчення арбітражного розгляду справи без винесення рішення та його процесуальні наслідки.

93. Мирова угода. Рішення, постановлене арбітражним судом на підставі мирової угоди.

94. Протокол арбітражного розгляду. Особливості арбітражного розгляду в арбітражному суді ad-hoc.

95. Рішення арбітражного суду, його значення. Види рішень арбітражного суду.

96. Остаточне рішення, проміжне рішення, часткове вирішення, рішення засноване на укладеній сторонами мировій угоді, рішення винесене за відсутності відповідача.

97. Види постанов міжнародного арбітражного суду за законодавством України.

98. Юридичні наслідки наявності рішення арбітражного суду при пред'явленні тотожного позову до державного суду.

99. Визначення матеріального права, що підлягає застосуванню при винесенні рішення арбітражним судом. Встановлення змісту застосовного права. Зміст застосовного права як питання права і питання факту.

100. Застосування арбітражним судом при винесенні рішення торгових звичаїв, звичаїв, норм «м'якого права».

101. Застосування арбітражним судом при винесенні рішення сформованої судової та ділової практики, доктрини міжнародного приватного права.

102. Способи та порядок виправлення недоліків рішення арбітражного суду. Виправлення і роз'яснення рішення. Додаткове рішення.

103. Остаточність рішення арбітражного суду як неприпустимість його апеляційного, касаційного і ревізійного оскарження і перегляду.

104. Оскарження рішення арбітражного суду до державного суду.

105. Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж 1985р. про оскарження рішення арбітражного суду до державного суду.

106. Скасування (визнання недійсним) державним судом рішення арбітражного суду. Межі перевірки державними судами правильності арбітражних рішень в різних державах.

107. Територіальна компетенція державних судів стосовно перевірки арбітражних рішень.

108. Підстави скасування рішення міжнародного арбітражного (третейського) суду. Приватно-правові та публічно-правові підстави скасування рішення, їх зміст та особливості застосування.

109. Юридичні наслідки скасування державним судом рішення міжнародного арбітражного суду.

110. Належне виконання рішення арбітражного суду як умова ефективності арбітражного способу розгляду та вирішення спорів.

111. Надання державним судом виконавчої сили рішенням арбітражного суду.

112. Виконання рішень національних та іноземних арбітражних судів. Проблема «національності» арбітражного рішення.

113. Вимоги, що пред'являються до форми, змісту заяви про видачу виконавчого документа і прикладеним документам, наслідки їх недотримання. Порядок розгляду заяви.

114. Заперечення боржника проти видачі виконавчого документа. Підстави відмови у видачі виконавчого документа.

115. Приватно-правові та публічно-правові підстави скасування рішення, їх зміст та особливості застосування.

116. Юридичні наслідки відмови у видачі виконавчого документа на виконання рішення міжнародного арбітражного (третейського) суду.

117. Порядок виконання виконавчого документа, виданого на підставі рішення міжнародного арбітражного (третейського) суду.

118. Видача загальними судами України виконавчих документів на підставі рішень третейських судів.

119. Поняття, значення та юридичні наслідки визнання іноземних арбітражних рішень (неспростовність, винятковість, незмінюваність).

120. Визнання іноземних арбітражних рішень як умова приведення його у виконання.

121. Основні положення Нью-Йоркської конвенції про визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р. Сфера її застосування. Вичерпний перелік підстав до відмови у визнанні та приведення у виконання іноземного арбітражного рішення по Нью-Йоркської конвенції про визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р.

122. Приватно-правові та публічно-правові підстави відмови у визнанні та виконанні іноземного арбітражного рішення, їх зміст та особливості застосування. Тягар доказування.

123. Визнання та виконання іноземних арбітражних рішень в державах Європи і в США. Поняття екзекватури.

124. Спрошене (сумарне) виробництво в компетентному суді держави, в якій запитується визнання і виконання іноземного арбітражного рішення, при розгляді відповідного клопотання зацікавленої особи, цілі і завдання такого виробництва.

125. Межі перевірки компетентним судом держави, в якій запитується визнання і виконання іноземного арбітражного рішення, правильності такого рішення.

126. Порядок визнання і виконання іноземних арбітражних рішень за законодавством України.

127. Компетенція судів України на розгляд заяв про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень.

128. Вимоги, що пред'являються до форми, змісту заяви про визнання і приведення у виконання іноземного арбітражного рішення і прикладеним документам, наслідки їх недотримання. Порядок розгляду заяви.

129. Заперечення боржника проти визнання і приведення у виконання іноземного арбітражного рішення. Підстави відмови у визнанні та приведення у виконання іноземного арбітражного рішення.

130. Юридичні наслідки відмови у визнанні та приведення у виконання іноземного арбітражного рішення.

9. Схема нарахування балів

Загальна кількість балів – 100.

Кількість балів за екзамен – 40.

Кількість балів протягом семестру – 60:

Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях $\Sigma 40 = 40$:

Формула обчислення

$$\Sigma 40 = \frac{\Sigma 1}{\Sigma 2} \times 8 \text{ (вісім)}$$

Примітка:

$\Sigma 40$ – сума максимальної кількості балів

$\Sigma 1$ – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях

$\Sigma 2$ – кількість семінарських занять протягом семестру (16 занять)

8 – коефіцієнт

Індивідуальне завдання – 10 балів

Контрольна робота – 10 балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання											Контрольна робота	ІЗ	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1					Розділ 2										
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11					
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	10	60	40	100

Відповідь на семінарському занятті – 1-5 балів.

Критерії оцінювання відповіді на семінарському занятті

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та рішення практичних завдань на заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;

- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;

- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;

- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача;
- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, причому відповіді нечіткі;

- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається.

2 бали ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;

- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;

- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

1 бал ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;

- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

1. результати роботи студента фрагментарні, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення - 2 бали

2. студент розкриває основні положення теми роботи, виконує завдання за зразком, володіє елементарними навичками - 5 балів

3. студент розкриває у роботі істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Презентація роботи студента логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень - 8 балів

4. знання студента з обраної теми роботи є глибокими, міцними, системними; студент вміє застосовувати їх для виконання науково-практичних завдань, наукова діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати правові ситуації, факти, виявляти і відстоювати власну позицію - 10 балів.

Критерії оцінювання контрольної та екзаменаційної роботи

Контрольна та екзаменаційна роботи виконуються у письмовій формі. Контрольна робота складається з 10 тестових завдань, екзаменаційна робота – із 40 тестових завдань.

Кожне тестове завдання має варіанти відповідей, тільки одне яких є правильним; за кожен правильну відповідь нараховується один бал.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література Нормативно-правові акти

1. Арбітражний регламент Європейської економічної комісії ООН від 20.01.1966 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_337#Text
2. Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ від 15.06. 1976 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_059#Text
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року. № 436-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
5. Європейська конвенція про введення одноманітного закону про арбітраж від 20.01. 1966 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_679#Text
6. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж. Женева, 1961 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_069#Text
7. Інструкція про порядок виконання міжнародних договорів з питань надання правової допомоги в цивільних справах щодо вручення документів, отримання доказів та визнання і виконання судових рішень: Наказ Міністерства юстиції України і Державної судової адміністрації України від 27.06.2007 року № 1092/5/54. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0573-08#Text>
8. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 року № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
9. Конвенція з питань цивільного процесу від 01.03.1954 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_083#Text
10. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень від 10.06.1958 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_070#Text
11. Конвенція про врегулювання інвестиційних спорів між державами і фізичними та юридичними особами інших держав 1965 р. Ратифіковано від 16.03.2000 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_060#Text
12. Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах від 19.10.2000 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_890#Text
13. Конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних

справах від 19.10.2000 року. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_922#Text

14. Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу від 01.04.1994 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_002#Text

15. Конвенція про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах від 10 листопада 1994 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009#Text

16. Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів 10.01.2002 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_082#Text

17. Конституція України: Закон України URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

18. Положення про арбітражні збори та витрати: Додаток до Регламенту Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. Київ, 2018. URL: <https://icac.org.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-arbitrazhni-zbory-ta-vytraty.pdf>

19. Правила Арбітражного Інституту Стокгольмської Торгівельної палати від 01.01.1988 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752_050#Text

20. Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА (UNIDROIT) 2010. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_920#Text

21. Про деякі питання практики розгляду справ за участю іноземних підприємств і організацій: Роз'яснення Президії Вищого господарського суду України № 04-5/608 від 31.05.2002. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_608600-02#Text

22. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 року № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>

23. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 року № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>

24. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24 лютого 1994 року № 4002-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

25. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>

26. Про практику розгляду судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.12.1999 р. № 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-99#Text>

27. Про третейські суди: Закон України від 11 травня 2004 року. № 1701-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>

28. Регламент Лондонського Міжнародного Третейського суду від 01.01.1985 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_447#Text

29. Регламент Лондонського Міжнародного Третейського суду від 27.11.1997 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_447#Text

30. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України 2018. Офіційний сайт ICAC. URL: <https://icac.org.ua/wp-content/uploads/Reglament-ISAS-pry-TPP-Ukrayiny.pdf>

31. Регламент морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті України. Київ, 2017. URL: <http://www.ucci.org.ua/arb/mac/ru/rules.html>. Зі змінами від 17 вересня 2020 року. <https://macom.org.ua/wp-content/uploads/Rishennya-Prezydiyi-TPP-Ukrayiny-stosovno-Reglamentiv-MKAS-pry-TPP-Ukrayiny.pdf>

32. Рекомендації міжнародної асоціації юристів (МАЮ) зі складання міжнародних арбітражних застережень від 07.10.2010 року. URL:

[file:///D:/Download/Guidelines%20for%20Drafting%20Intl%20Arbitration%20Clauses%202010%20-%20UKRAINIAN%20\(3\).pdf](file:///D:/Download/Guidelines%20for%20Drafting%20Intl%20Arbitration%20Clauses%202010%20-%20UKRAINIAN%20(3).pdf)

33. Типовий закон ЮНСІТРАЛ щодо міжнародного торгівельного арбітражу. 1985 року в редакції 2013 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_h17#Text

34. Угода про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності від 19 грудня 1992 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_076#Text

35. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

36. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 року № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

37. Щодо практики застосування норм права у випадку колізії: Лист Міністерства юстиції України від 26.12.2008 N 758-0-2-08-19. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0758323-08#Text>

Навчальна література

1. Гончаренко О.М. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2014. 203 с.

2. Мальський М. М. Арбітражна угода: теоретичні та практичні аспекти: монографія. Львів: Літопис, 2013. 374 с.

3. Міжнародне приватне право: підручник 2-ге вид. / За ред. проф. А.С. Довгерта, проф. В.І. Кисіля. Київ : Правова єдність, 2014. 656 с.

4. Міжнародний комерційний арбітраж / під ред. У. Гельманна, В. М. Коссака. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. 204 с.

Допоміжна література

Наукові видання

1. Noodt Taquela M. B. International Judicial Cooperation as the Architecture of Engagement From: Diversity and Integration in Private International Law. Edinburgh University Press, 2019. (pp. 117-127).

2. Jacomijn van Haersolte-van Hof, Romilly Holland Brill. *What makes for Effective Arbitration? A Case Study of the London Court of International Arbitration Rules*. AІІВ Yearbook of International Law 2019. pp. 28-39.

3. Belen Olmos Giupponi, J.M Bosch. Nature and Powers of Arbitrators in the New Generation of International Investment Agreements: An Exploratory Research Agenda. EU policy on international investment law, 2017. pp. 255-278.

4. Giuditta Cordero-Moss, Diego P. Fernández Arroyo. Private International Law and International Commercial Arbitration – A Dialogue about the Usefulness and Awareness of the Former for the Latter. Edinburgh University Press, 2019. pp. 310-324.

5. Кравцов С. О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди : монографія. Харків : Право, 2014. 230.

6. Мальський М. М. Міжнародний виконавчий процес: теорія і практика : монографія. Дрогобич; Київ: Коло, 2019. 470 с.

7. Бут І.О. Розгляд цивільно-правових спорів третейськими судами в Україні: дис... канд. юрид. Наук. Нац. ун-т Одеська юр. ак. Одеса, 2016. 229 с.

8. Торгашин О. М. Правові засади регулювання діяльності Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України (господарсько-правовий аспект) : автореф. дис... канд. юрид. наук Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». Київ, 2008. 18 с.

Наукові статті

9. Bakr A.F. Al-Serhan. Speedy Enforcement of Domestic Arbitral Awards: Analytical Study under the Emirate Civil Procedures Law. *Arab Law Quarterly*, Vol. 29, No. 4 (2015), pp. 378-396
10. Cassimatis Anthony E. Public Policy Under the New York Convention – Bridges Between Domestic and International Courts and Private and Public International Law. *National Law School of India Review*. Vol. 31. No. 1. 2019. pp. 32-52.
11. Philippe Gautier. The Role of International Courts and Tribunals in the Development of Environmental Law. *American Society of International Law*. Vol. 109, Adapting to a Rapidly Changing World (2015), pp. 190-193.
12. Rawat M.S. International Commercial Arbitration And Transnational Public Policy. *Journal of the Indian Law Institute*, Vol. 49, No. 1 (January-March 2007), pp. 60-75.
13. Reisman W. Michael. Canute Confronts the Tide: States vs. Tribunals and the Evolution of the Minimum Standard in Customary International Law. *American Society of International Law*. Vol. 109, Adapting to a Rapidly Changing World (2015), pp. 125-141.
14. Венедіктова І. Провадження у справах про оспорювання рішень міжнародних комерційних арбітражів від 11 жовтня 2018. Офіційний сайт судово -юридичної газети. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/126838-provadhennya-u-spravakh-pro-osporyuvannya-rishen-mizhnarodnikhkomertsyynikh-arbitrazhiv>
15. Волков А., Костюк Н. Виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу на території України. *Юридична газета*. 2018. № 29/30 (10 липня). С. 18-19.
16. Волощук О.Т., Гетьманцев М.О. Арбітраж ad hoc: поняття та специфічні риси. *Юридична Україна*. 2019. № 1-2. С.60-68.
17. Воронов К. М. Паралельні процеси в державному суді і міжнародному комерційному арбітражі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія: Право. 2017. Вип. 24. С. 196–199.
18. Дев'яткіна М. С. Забезпечувальні заходи та пришвидшена процедура розгляду спору в новій редакції Регламенту МКАС при ТПП України: аналіз та пропозиції з удосконалення. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 3. С. 314-318.
19. Коч О.В. Визнання та виконання іноземних арбітражних рішень в Україні. *Правова держава*. 2018. № 31. С.124-133.
20. Навроцька Ю. В. Роль обсягу арбітражного застереження (арбітрабельності) для відкриття арбітражного провадження. *Підприємництво, госп-во і право*. 2018. № 12. С. 52-56.
21. Ніцкевич А., Лебедев В. Визнання та приведення до виконання рішень арбітражів GAFTA та FOSFA в Україні. *Юридична газета online*. 08 липня 2019. №28-29 (682-683). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/mizhnarodniy-arbitrazh-ta-adr/viznannya-ta-privedennya-do-vikonannya-rishen-arbitrazhiv-gafta-ta-fosfa-v-ukrayini.html>
22. Петрина В. Н. Термінологічні проблеми в українському законодавстві про міжнародний комерційний арбітраж. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 2. С. 209-215.
23. Приходько А. В. Теоретико-правове дослідження правової природи та видів міжнародного комерційного арбітражу. *Наше право*. 2014. № 9. С. 144-150.
24. Тодоренко І. Ефективний арбітраж – який він? *ЮРИСТ & ЗАКОН*. 2019. 08. № 30. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA012993
25. Шаповалова І. В. Правове регулювання визнання та використання рішень МКАС в Україні. *Європейські перспективи*. 2016. № 2. С. 105-110.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. <http://portal.rada.gov.ua>
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. <http://www.president.gov.ua>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал органів судової влади України. <http://court.gov.ua>
5. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України. <http://www.ccu.gov.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Торгово-промислової палати України <https://ucci.org.ua/>